

Bilaga 2, Förteckning av tekniska kontorets åtgärder och aktiviteter för genomförande av Miljö- och klimatprogrammet för år 2023

Denna bilaga redovisar ett urval av tekniska kontorets valda aktiviteter och åtgärder för att bidra till att uppnå miljö- och klimatprogrammets mål och uppdrag under 2023. Utöver de åtgärder som presenteras i denna bilaga arbetar tekniska kontoret kontinuerligt med miljö- och klimatprogrammets olika delar inom ordinarie verksamhet.

Miljö- och klimatprogrammet har en genomförandetid till 2030 vilket för med sig att val av åtgärder sker successivt över tid och att åtgärder kopplade till alla sex fokusområden inte väljs för nämnderna årligen.

De åtgärder som valts utgår från miljö- och klimatprogrammets verksamhetsstöd och från tillkommande förslag till åtgärder från förvaltningarna. Rapportering görs i nuläget via rapportmall i excelmatris.

Miljö- och klimatprogram 2030	
Övergripande mål	Fokusområden
<i>Danderyds kommun ska ha en god och hälsosam miljö samt arbeta för en långsiktig hållbar utveckling.</i>	Begränsad klimatpåverkan Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa utsläppen av växthusgaser och luftföroreningar.
	Frisk luft Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa luftföroreningar.
	Friskt vatten Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska främjas. Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att begränsa utsläppen av näringsämnen och föroreningar till sjöar, vattendrag och hav.
	Biologisk mångfald Danderyds kommun ska arbeta aktivt för att gynna och förstärka den biologiska mångfalden. Danderyds kommun ska verka för att vid samhällsbyggande och förvaltning bygga in biologisk mångfald för att främja ett rikt växt och djurliv.
	God bebyggd miljö Danderyds kommuns bebyggda miljö ska vara god och hälsosam. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Danderyds kommun ska planera och bygga miljöanpassat samt verka för en giftfri miljö och minskat buller.
	Giftfri miljö Miljön i Danderyds kommun ska vara fri från ämnen som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Danderyds kommun ska arbeta aktivt med utfasning av farliga ämnen och kemikalier och underlätta för de som bor och verkar i kommunen att få en giftfri miljö.

Tekniska kontorets åtgärder för 2023 fördelat på miljö- och klimatprogrammets fokusområden.

1. Begränsad klimatpåverkan

MÅL	UPPDRAG	TEKNISKA KONTORETS ÅTGÄRD	UPPFÖLJNINGSMETOD
1.1. Kommunen ska arbeta för att de som bor och verkar i Danderyd minskar växthusgasutsläppen	1.1.1 Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 63 procent till år 2030 per invånare med 1990 som basår	Erbjuda energi- och klimatrådgivning till de som bor och verkar i kommunen.	Genomfört i samarbete med Täby, Österåker, Vaxholm och Vallentuna kommun.
	1.1.2 Energianvändningen i kommunägda byggnader ska årligen minska minst med tre procent.	Byte till mer energieffektiva fönsterlösningar och energieffektiv LED-belysning	Genomförda energieffektiviseringsåtgärder
		Informera och utbilda verksamheter/hyresgäster om deras påverkan på den hållbara utvecklingen och förbrukningen	Utförda informationsinsatser
	1.1.3. Utsläppen från inrikes transporter, förutom inrikesflyg, ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010	Informera om hållbart resande på Cykeldagar m.m.	Utförda informationsinsatser
1.2 Danderyds kommun som organisation är fossilbränsleoberoende år 2025.	1.2.1. Energianvändningen i kommunägda byggnader ska vara fossilbränsleoberoende	Installation av solceller på två objekt, planerat vid Altorp, Vasaskolan och Lärkträdet	Installationer genomförda / energiproduktion
		Arbeta för att få in fossiloberoende i alla våra avtal.	Avtalsansvariga har frågan uppe vid alla nya upphandlingar
	1.2.3. Kommunanställda ska uppmanas att välja miljövänliga transport-medel inom tjänsten och vid arbetspendling	Låna ut elcyklar till verksamheter.	Elcyklar utlånade

2. Frisk luft

MÅL	UPPDRAG	TEKNISKA KONTORETS ÅTGÄRD	UPPFÖLJNINGSMETOD
2.1. Luftkvaliteten i Danderyds kommun ska förbättras	2.1.1. Luftkvaliteten längs E18 ska förbättras	Skolor och förskolor nära E18 har kolfilter i ventilationssystemet	Andel / antal uppförda ventilationssystem
		Arbeta för att öka växtligheten längst alla våra vägar för att öka partikeluppbinding.	Genomförda insatser

3. Friskt vatten

MÅL	UPPDRAG	TEKNISKA KONTORETS ÅTGÄRD	UPPFÖLJNINGSMETOD
3.1. Belastningen av näringsämnen och föroreningar till vattendrag, sjöar och kustvatten ska minska	3.1.1. Minska mängden förorenat vatten till dag- och spillvattennätet	Infiltrationsåtgärder inom park och gatunätet i syfte att minska mängden förorenat vatten till dag och spillvattennätet.	Genomförda åtgärder
		Ta med punkt om minskning av användning av konstgödsel i informationsblad till invånare	Genomförd informationsinsats
		Filmning av 1 km ledning.	Filmning genomförd
3.2. Statusen för sjöar och kustvatten får inte försämrats och kustvattnet ska uppnå god status i enlighet med vattendirektivet	3.2.1. Arbeta efter Hav- och vattenmyndighetens åtgärdsprogram för att uppnå god ekologisk status	Implementering av Vattenplanens föreslagna prioriterade åtgärder.	Antal genomförda åtgärder i vattenplanen
	3.2.2. Användning och föroreningar från hälso- och miljöfarliga kemiska produkter ska minska	Hjälpa att ta fram Informationsinsatser gentemot båtägare om giftiga båtbottnfärger. Samarbete med andra kommuner.	Genomförd informationsinsats
3.3. Hållbar dagvattenhantering ska genomföras	3.3.2. Dagvattenhantering i form av uppströms-åtgärder ska genomföras	Uppdatera teknisk handbok så att dagvattenplanens riktlinjer efterföljs	Teknisk handbok uppdaterad
		Vid omläggning och nybyggnation utred om lämplighet av grönt tak	Antal byggda/reoverade växtbeklädda tak.
		Grönnytefaktor beaktas i exploateringsavtal och i planering.	Verktyget grönytefaktor har använts i exploateringsavtal och i detaljplaner.

4. Biologisk mångfald

MÅL	UPPDRAG	TEKNISKA KONTORETS ÅTGÄRD	UPPFÖLJNINGSMETOD
4.1. Kommunens naturområden och gröna ytor ska skötas så att biologiska värden inte försvinner	4.1.1. Drift av grönstruktur och vattenområden ska stärka biologisk mångfald	Upprätta sandvallar för att främja sandlevande bin och andra insekter	Uppförda sandvallar
	4.1.2 Drift av grönstruktur och vattenområden ska främja rekreativa kvaliteter	Förhindra slitage av natur genom att arbeta med stignätet och vandringslederna.	Genomförda åtgärder för att förbättra stignätet
	4.1.3 Skötsel av jordbruksarrenden och golfbanearrenden ska ske så att naturmiljöer främjar biologisk mångfald	Erbjuda rådgivning åt golfklubbarna för att uppmuntra dem till projekt som leder till ökad biologisk mångfald.	Antal rådgivningsinsatser
	4.1.4. Värdefulla träd såsom äldre ekar, ädellövträd och tallar ska bevaras	Genomföra informationsinsatser	Genomförda informationsinsatser
4.2. Biologisk mångfald ska främjas	4.2.1. Vid samtliga anläggningsarbeten i kommunen ska lösningar för att förstärka biologisk mångfald beaktas	Följa upp och säkerställa att en hög biologisk mångfald följs främst med Teknisk handbok som stöd.	Teknisk handbok uppdaterad
		Informera kultur- och fritidsnämnden om Gröna listan.	Informationsinsats genomförd
		Teknisk handbok uppdateras så den främjar Biologisk mångfald vid återställning av natur- och grönstruktur samt hållbar dagvattenhantering.	Teknisk handbok uppdaterad
4.3 Stärka kunskapen och medvetenheten om Danderyds natur, biologiska mångfald och ekosystemtjänster	4.3.1 Informera privata markägare med särskilt höga naturvärden på sina fastigheter i syfte att bibehålla och öka naturvärdena	Tag fram informationsmaterial om biologisk mångfald i trädgårdar och skicka ut.	Framtaget informationsmaterial som kommunicerats

5. God bebyggd miljö

MÅL	UPPDRAG	TEKNISKA KONTORETS ÅTGÄRD	UPPFÖLJNINGSMETOD
5.1. Påverkan från trafikbuller ska minska	5.1.1. Andelen boende som är bullerstörda av väg- och spårtrafik ska minska	Bullerskärm längs hela Enebybergsvägen. Pilotprojekt på Enebybergsvägen, upprustning av bullerskärmar med en del av sträckan ska bli en vegetationsklädd bullerskärm.	Uppförda bullerskärmar. Sträcka vegetationsklädd bullerskärm
5.2. Andel bilresor i förhållande till övriga trafikslag ska minska	5.2.2. Planera och genomföra säkra och miljöanpassade trafikmiljöer vid skolorna	Genomföra resvaneundersökning under 2023	RVU genomförd
		Genomföra projekt för Säkra skolvägar 2023	Antal genomförda projekt
5.3. Möjligheten till sortering av avfall ska förbättras för de som bor och verkar i kommunen	5.3.1. Minst 50 procent av hushållsavfallet ska materialåtervinnas och materialåtervinningen från verksamheter ska öka	Utreda möjligheten till fler insamlingspunkter av miljöskåpet Samlaren (för ljuskällor, batterier och småel).	Utredning genomförd
		Utreda möjligheten till fler insamlingspunkter för textilier.	Utredning genomförd
		Ge förslag på platser för två nya återvinningsstationer.	Antal (nya) insamlingspunkter för enklare avfallslämning
	5.3.2. Verksamheter finansierade av kommunen ska sortera sitt avfall	Ta fram digital utbildning om källsortering för intern användning, främst kontor.	Framtagen utbildning.

6. Giftfri miljö

MÅL	UPPDRAG	TEKNISKA KONTORETS ÅTGÄRD	UPPFÖLJNINGSMETOD
6.3. Mängden avfall och dess farlighet ska minska	6.3.1. Inget farligt avfall ska finnas blandat med annat avfall	Gör informationsinsats om tjänsten Returkassen (hemmahämtning av farligt avfall och småel.)	Informationsinsats genomförd

		Minst en informationsinsats vad man får spola ner i avloppet.	Informationsinsats genomförd
	6.3.2. Uppkomsten av avfall ska förebyggas och återbruk främjas	Utreda hur källsortering i offentlig miljö kan genomföras, på platser där behovet är som störst. Informationskampanj om varför	Informationsinsats genomförd
		Återanvända i stället för att köpa nytt. Utred möjligheten återbruk i projekt/renovering.	Utredning genomförd
		Genomföra informationsinsatser om REKO.	Andvädningsgrad av REKO
6.6. Antalet förorenade områden i kommunen ska minska	6.6.3. Kommunen ska aktivt delta i skräpplockardagar	Vi ska delta i kommunens skräpplockardagar genom våra samarbetspartners	Antal deltagare vid skräpplockardagar